

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування
Кафедра публічного управління, туризму та
готельно-ресторанної справи**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

Володимир ГОРНИК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кримознавство

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань J "Транспорт та послуги"

спеціальність J2 "Готельно-ресторанна справа та кейтеринг"

освітньо-професійна програма "Готельно-ресторанна справа"

РОЗРОБНИК силабусу:

к.е.н, доцент, завідувач кафедри публічного управління, туризму та готельно-ресторанної справи

Ірина ПЕТРОВСЬКА

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри публічного управління, туризму та готельно-ресторанної справи

Протокол №1 від 28.08.2025р.

Завідувач кафедри

Ірина ПЕТРОВСЬКА

Гарант освітньо-професійної програми "Готельно-ресторанна справа"

к.е.н, доцент, доцент кафедри публічного управління, туризму та готельно-ресторанної справи

Олена МІТАЛ

ОК2. Кримознавство

Галузь знань	J Транспорт та послуги
Спеціальність	J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	Готельно-ресторанна справа
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Обов'язкова
Курс та семестр вивчення	Курс 1, семестр 1
Обсяг	3 кр. ЄКТС / 90 годин
Розподіл за видами занять	Лекції: 16 год., Семінарські: 14 год., Самостійна робота: 60 год.
Форма семестрового контролю	Залік
ОК, що передують	
Викладач	Петровська Ірина Олегівна, к.е.н., доцент, завідувач кафедри публічного управління, туризму та готельно-ресторанної справи petrovska.iryana@tnu.edu.ua
Кафедра	Публічного управління, туризму та готельно-ресторанної справи e-mail: kaf_igsr@tnu.edu.ua

Мета дисципліни

Метою викладання дисципліни «Кримознавство» є формування у майбутніх фахівців знань щодо географічних, економічних, історичних аспектів розвитку Криму, формування у молодого покоління патріотичних поглядів й переконань щодо непорушності територіальної цілісності України, розвитку дбайливого ставлення до культурно-історичної спадщини, розуміння щодо перспектив та особливостей організації готельно-ресторанного бізнесу на території Криму

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна та програмні результати навчання

Загальні та спеціальні компетентності формуються з відповідно до інтегральної компетентності - здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

ЗК01 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК02 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК07 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК14 Здатність організувати харчування в закладах ресторанної та рекреаційної сфери з урахуванням потреб споживачів різних полікультурних та етнічних груп і рекомендацій щодо раціонального харчування.

Програмні результати навчання:

РН20 Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

РН21 Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

РН24 Сприяти розвитку традицій і культури українського народу, розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності, принципів мультикультуральності в індустрії гостинності, з урахуванням організаційно-економічних та соціокультурних особливостей відновлення деокупованих територій.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Крим - автономна республіка в складі України: історична та правова основа створення АРК

Правова основа існування Автономної республіки Крим. Місце Автономної республіки Крим в адміністративно-територіальному устрої України. Рух за національну автономізацію Криму (1917-1921). Кримське державотворення. Кримська народна республіка. Історія становлення кримсько-татарської національної автономії в радянську епоху (1921-1944 рр). Геноцид кримсько-татарського народу та скасування автономії Криму 1944 року. Референдум 20 січня 1991 р і відновлення Кримської АРСР в складі УРСР. Проголошення Автономної республіки Крим в складі незалежної України. Прийняття Конституції АРК (1998 р). Основні положення Конституції АРК 1998 р. Органи державного управління в АРК. Окупація Криму 2014 року. Правовий статус АР Крим на сьогоднішній день як окупованої території України. Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим.

Тема 2. Географія Автономної республіки Крим

Загальна географічна довідка про АРК (площа, середні температури, чисельність і щільність населення). Фізична географія АРК. Клімат Криму. Природно-географічні зон АРК. Кримські ландшафти. Річки Криму. Північно-Кримський канал. Кримські гори. Природні ресурси Криму. Корисні копалини Криму. Рослинний світ Криму.

Тваринний світ Криму. Населення Криму. Етноси Криму. Корінні народи Криму. Українці в Криму. Система розселення Криму. Севастопольська міська агломерація. Кримське узбережжя. Керченський півострів. Економіка АРК: спеціалізація, напрями та темпи розвитку. Індустріальні та аграрні об'єкти Криму. Транспортна інфраструктура АРК. Курортне господарство Криму. Історичні місця та туристичні маршрути Криму

Тема 3. Історія давнього Криму

Крим в доісторичну епоху. Кам'яна доба. Неандертальці в Криму. Стоянка Киїк-Коба. Поява сучасної людини на Кримському півострові. Печерні поселення в Криму. Старосельська печерна стоянка. Крим давнього світу. Індоевропейські народи в Криму. Скіфи і сармати. Антична доба. Грецька і римська колонізація Криму. Боспорське царство. Давні міста Криму. Херсонес. Судак. Керч. Велике переселення народів. Готи в Криму. Середньовічний Крим. Хазари в Криму. Слов'янська присутність в Криму. Тмутараканське князівство. Генуезці в Криму. Татаро-монгольські завоювання в Криму. Крим в складі Золотої орди. Кримське ханство. Турецьке панування в Криму. Незалежне Кримське ханство. Завоювання Криму Російською імперією. Крим в складі Російської держави. Заснування Севастополя. Кримська війна 1853-1856 рр. Перша світова війна і крах Російської імперії. Громадянська війна в Криму. Визволення Криму Петром Больбочаном. Кримсько-татарський національний визвольний рух. Роман Челебіджихан і проголошення кримськотатарської державності.

Тема 4. Новітня історія та сучасні політичні процеси в Криму

Перемога більшовицької влади в Криму. Голодомор 2021-2023 рр у Криму. Становлення і розвиток кримсько-татарської автономії у радянський час. Утворення Кримської АРСР в складі РСФСР. Репресії проти представників кримсько-татарської інтелігенції у 20-х – 30-х роках ХХ ст. Колективізація і Голодомор 1932-1933 рр у Криму. Друга світова війна. Оборона Криму. Керченсько-Фодосійська десантна операція. Євпаторійський десант та помста нацистів. Катастрофа радянських військ у Криму та оборона Севастополя. Німецька окупація Криму. Голокост у Криму. Вигнання нацистів з Криму. Ялтинська конференція лідерів великих держав. Виселення кримських татар, греків та інших корінних народів Криму 1944 р. Повоєнне відновлення Криму та роль у ньому України. Будівництво Північно-Кримського каналу. Перехід Криму в склад України 1954 року. Референдуми 1991 року про утворення Кримської АРСР та незалежність України. Конституційна криза 1992-1998 рр. Узгодження конституційних норм та прийняття оновленої Конституції АРК 1998 р. Криза навколо о. Тузла. Українська революція гідності 2014 р та окупація Криму. Боротьба за визволення Криму від окупації. Рух українського та кримсько-татарського спротиву. Крим під час російсько-української війни. Знищення крейсера «Москва» та російських військових об'єктів і кораблів у Криму. Деокупація о. Зміїний. Вигнання російського флоту із Севастополя.

Тема 5. Корінні народи Криму: історія, етнографія, лінгвістика

Кримські татари, караїми і кримчаки – корінні народи Криму. Етногенез кримськотатарського народу. Історія кримських татар. Кримське ханство Хаджі Герай - засновник династії Гераїв. Формування етносу «кримськотатарський народ». Крим у складі Османської імперії. Московія – васал Кримського ханства. Війни Кримського

Ханства з Російською Імперією. Незалежність Криму від Османської імперії. Російсько-турецька війна (1768—1774). Анексія Кримського ханства (1783). Еміграція кримських татар до Османської імперії. Подальші вигнання кримських татар. Ісмаїл Гаспринський (1851—1914) і відродження національної культури кримських татар. Перший Курултай кримських татар (1917). Депортація та геноцид (1944). Кримськотатарський правозахисний рух. Повернення кримських татар із депортації. Другий Курултай і створення системи національного самоврядування кримських татар (1991). Анексія Росією Криму (2014). Утиски кримських татар після анексії Криму. Кримськотатарська мова в складі тюркських мов. Історичні етапи розвитку кримськотатарської мови. Кількість носіїв кримськотатарської мови, їх географія. Кримськотатарська етнографія, етнічні групи кримськотатарського народу та вплив їх на формування діалектів кримськотатарської мови. Абетка кримськотатарської мови. Вплив кримськотатарської мови на українську мову (тюркизми). Культура, мова та релігія караїмів та кримчаків. Чисельність кримчаків та караїмів. Караїмська спільнота та караїмська Кенаса у Києві. Голокост кримчаків. Кримчакська та караїмські діаспори за межами Криму. Легенди Криму

Тема 6. Курортно-рекреаційне господарство Криму

Природно-кліматичні умови – один з основних чинників розвитку курортно-рекреаційного господарства Північного Причорномор'я та Криму. Ландшафтне різноманіття Криму та його використання з рекреаційною метою. Водні ресурси. Мінеральні води. Лікувальні грязі. Рекреаційний комплекс регіону, його склад. Туристично-рекреаційне господарство Криму та його географія. Основні рекреаційно-туристичні субрегіони Криму. Кримський степ. Кримські гори. Південне узбережжя Криму. Рекреаційна діяльність та її види. і цикли: лікувальний (кліматолікувальний, таласотерапія); оздоровчий (купально-пляжний, оздоровчо-прогулянковий); спортивний (альпінізм, спелеотуризм, лижний туризм); науково-пізнавальний (екскурсійно-пізнавальний, природничо-пізнавальний, історичний туризм, етнографічний); конгресний, меморіальний. Лікувальні властивості кримських природних об'єктів. Використання природно-ресурсного рекреаційного потенціалу в господарській діяльності Криму. Курортно-рекреаційні райони Північного Причорномор'я та Криму. Курорти Криму. Ялта, Алушка, Сімеїз, Гурзуф, Місхор, Лівадія, Форос, Алушта. Типи курортів Криму: кліматичні (Старий Крим), кліматобальнеологічні (Ялта, Алушта), кліматобальнеогрязьові (Євпаторія, Феодосія, Саки). Види лікувально-оздоровчих закладів. Відомі лікувально-оздоровчі заклади Криму. Організація санаторно-курортного обслуговування. Особливості організації рекреаційної діяльності на територіях природно-заповідного фонду та водно-болотних угідь Криму, північного Причорномор'я та Приазов'я.

Тема 7. Туризм у Криму

Функціональна структура туристично-рекреаційних закладів Криму. (будинки відпочинку, пансіонати, бази відпочинку, турбази, санаторії та пансіонати з лікуванням. Форми туризму: спелеологічний, скелелазіння, кінний, велосипедний, дельтапланеризм, гірничо-пішохідний, винні та мисливські тури, вертолітні екскурсії, прогулянки на яхтах, підводні занурення з аквалангом, науковий та автотуризм. Основні туристичні об'єкти Криму. Севастополь. Велика Ялта. Велика Алушта. Чатирдаг, маршрути в Долину Примар, до водоспаду Джур-Джур. Бахчисарай.

Судакський район. Феодосія. Коктебель. Керч. Євпаторія. Сільський зелений туризм в Криму. Екологічний туризм. Гірський туризм Криму. Водний туризм Криму. Історико-культурний туризм в Криму. Релігійний туризм. Етнографічний туризм регіону. Кримсько-татарські туристичні дестинації Духовні центри кримсько-татарського народу: Бахчисарай, Старий Крим (Ескі-Кирич, Солхат), Білогорськ (Карасубазар), Симферополь (Акмесджит), Ялта, Євпаторія (Кезлев/ Гезльов). Кримські азиси – культові місця в культурі кримських татар. Туристичні об'єкти кримськотатарського народу

Тема 8. Кримська кухня і національні страви народів Криму

Особливості кухні народів Криму. Національні страви українців Криму: борщ, вареники, голубці. Грецька кухня в Криму: каландеши; йорту-перогу, янтих; лухум та узмек, сюрпа (юшка), долма, долмуш бибер (фарширований перець), мусака - фаршировані помідори з м'ясом та рисом, піта. Кухня караїмів: кай-кавурмак (піджарка). Кухня кримчаків: закритий пиріг кубете, чоче — пиріжки з різноманітними солоними та солодкими начинками. Кримськотатарська кухня та традиційні кримськотатарські страви і напої. Кримсько-татарський хліб кумеч. Святкові та обрядові страви кримськотатарської кухні. Кобете: пиріг з бараниною, картоплею та цибулею. Чібереки: смажені в киплячій олії великі коржі-півмісяці з м'ясною начинкою. Янтикх: вироби зі здобного тіста в формі човника з отвором посередині. Імам-баїлди: баклажани фаршировані овочевим асорті. Повсякденні страви: шиш-кебаб — шашлик з баранини, конини або індички; язма: холодний суп на основі кхатикха, огірка, зелені. Сарма — маленькі голубці, які загортають у молоде виноградне листя. Татар-аш, уфак-аш, кхашикх-аш: страва з м'яса в тісті маленького розміру, можливо в юшці. Бурма — страва з розкачаного тіста з м'ясним фаршем. Бакла шорбаси — суп з бобів і квасолі. Традиційний кримський плов з родзинками. Лагман — страва з овочів, м'яса та локшини. Алюшке шорбаси — юшка з галушками. Манти — м'ясо в тісті. Кримські традиційні солодощі: курабіє; баклава; варення з пелюсток троянд; шекер кьыйыкъ. Традиційні напої кримських татар: язма; хошаф, шербет; кхатикх; буза. Кавова культура кримських татар. Теміз кхаве ("чорна кава"). Заклади кримськотатарської національної кухні у м. Києві (Musafir, Софра Смак Криму, Селям, Eski Qirim/Старий Крим, Бахчисарай, Кримський дворик)

Структура навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		лекції	семінарські	самостійна робота
Тема 1	12	2	2	8
Тема 2	12	2	2	8
Тема 3	12	2	2	8
Тема 4	12	2	2	8
Тема 5	12	2	2	8
Тема 6	12	2	2	8

Тема 7	6	2	0	4
Тема 8	12	2	2	8
Усього годин	90	16	14	60

Політика курсу

Політика відвідування. Здобувач має відвідувати лекційні та практичні/семінарські/лабораторні заняття згідно розкладу, виконувати передбачені види робіт та проходити поточний та семестровий контроль. Роботи, не виконані через відсутність здобувача на заняттях (окрім робіт, що передбачають колективне виконання, представлення чи обговорення або особливі умови виконання) можуть бути здані через електронну платформу не пізніше, ніж за 10 календарних днів до дати семестрового контролю.

Політика оцінювання. Оцінювання роботи здобувача здійснюється окремо за кожну виконану роботу, згідно встановлених критеріїв, в межах максимальної оцінки за цю роботу. Максимальна оцінка та критерії оцінювання за кожен вид роботи доводяться до відома здобувача на початку курсу.

Оцінювання презентацій, доповідей, опитувань, активності в аудиторії тощо здійснюється після їх представлення або наприкінці аудиторного заняття. Оцінювання своєчасно зданих письмових робіт та тестових контролів здійснюється протягом тижня після їх надання. Результати оцінювання оголошуються в аудиторії або через електронну платформу. Здобувач має право отримати від викладача пояснення щодо отриманих ним оцінок та висловити незгоду: для оцінок оголошених в аудиторії – безпосередньо після завершення заняття; при оголошенні через електронну платформу – протягом доби після отримання оцінки. При виникненні протиріч та неоднозначності в оцінюванні – вони вирішуються на користь здобувача. Здобувач має право опротестувати отриману оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу.

Здобувач допускається до проходження семестрового контролю за умови, що сума балів, набраних за час проходження курсу та максимальної кількості балів за семестровий контроль, є не меншою за 60. Перескладання семестрового контролю у встановленому порядку можливе тільки у випадку, якщо здобувач отримав незадовільну оцінку.

Політика щодо термінів виконання та перескладання. Виконання робіт має здійснюватися у встановлені та оголошені викладачем строки. Письмові роботи та тестові завдання, не виконані здобувачем своєчасно або через відсутність здобувача на заняттях можуть бути здані через електронну платформу не пізніше, ніж за 10 календарних днів до дати семестрового контролю. При оцінюванні робіт, що

здаються з порушенням терміну, або через відсутність на заняттях без поважних причин, а також робіт, повернутих на доопрацювання / переробку через суттєве порушення формальних вимог або вимог академічної доброчесності, може застосовуватися понижуючий коефіцієнт 0,8.

З дозволу викладача, здобувач має право один раз повторно виконати завдання з метою підвищення оцінки. Якщо отримана при перескладанні оцінка є нижчою за попередню, то результат визначається як середнє двох оцінок.

Перескладання доповідей, презентацій, усного опитування, інших видів роботи, що передбачають колективне виконання та/або безпосереднє спілкування не передбачене.

Політика академічної доброчесності. При виконанні завдань здобувачі мають дотримуватися вимог академічної доброчесності. Окремі порушення у вигляді некоректного запозичення та посилання на джерела, а також низька унікальність роботи і зловживання засобами генеративного штучного інтелекту, є підставою для зниження оцінки. Для робіт, які містять ознаки фабрикації, фальсифікації та несамостійного виконання, подальше оцінювання здійснюється після отримання пояснень від здобувача.

Роботи, щодо яких встановлено порушення академічної доброчесності у вигляді академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації, роботи компілятивного характеру, роботи, повністю або в значній мірі створені штучним інтелектом, а також роботи, в яких виявлено використання інструментів штучного підвищення унікальності та маскуванню плагіату, не розглядаються і не оцінюються.

Використання засобів генеративного штучного інтелекту допускається лише у якості допоміжного інструменту, або з позначенням контенту створеного ШІ, якщо викладачем не встановлені додаткові дозволи, рекомендації чи обмеження. Зловживання засобами штучного інтелекту, зокрема для генерації відповідей та есеїв розглядається як несамостійне виконання і є підставою для відхилення роботи.

Під час проходження поточного та семестрового контролю здобувач має право користуватися тільки дозволеними викладачем засобами та ресурсами. Отримання будь-якої інформації від сторонніх осіб під час проходження контролю, а також використання заборонених засобів та джерел є підставою для відсторонення здобувача від проходження контролю без оцінювання його результатів.

Політика гнучкої траєкторії навчання та інклюзії. Здобувач має право на реалізацію гнучкої траєкторії навчання в межах курсу. Виконання окремих видів робіт, за погодженням з викладачем, може бути замінено на індивідуальний проект (або його частину), виконання науково-дослідної роботи, участь у заходах неформальної освіти тощо, тематика яких знаходиться в межах курсу. У виняткових випадках, зокрема для здобувачів з особливими потребами, або через вплив обставин непереборної сили, замість аудиторних видів роботи може виконуватися та

оцінюватися додаткове індивідуальне завдання. Заміна поточного та семестрового контролю на інші види робіт при реалізації гнучкої траєкторії навчання в межах курсу не передбачена.

Політика неформальної освіти та визнання результатів навчання.

Результати навчання, отримані здобувачем в процесі неформальної/інформальної освіти, зокрема онлайн курсів, можуть бути зараховані у відповідному навчальному курсі. Результати, які відповідають окремій темі навчальної дисципліни зараховуються в кількості балів, що не перевищує загальну суму балів по всіх видах робіт за цією темою. Результати, які розширюють та доповнюють зміст навчальної дисципліни можуть бути зараховані як самостійна робота. Якщо зміст неформального навчання частково співпадає з програмою дисципліни, то зараховується його частка, відповідно до змісту та обсягів.

Для зарахування результатів, здобувач має попередити викладача про неформальне навчання (курси рекомендовані в силабусі чи на сайті кафедри – без попередження), а по його завершенню - надати викладачу документ, що підтверджує результати неформальної освіти (оригінал та копію) не пізніше, ніж за 10 днів до дати семестрового контролю. Для зарахування результатів неформальної освіти в повному обсязі навчальної дисципліни здобувач має звернутися до деканату до початку семестру, в якому викладається відповідна дисципліна.

Результати навчання здобуті в інший період, в іншому ЗВО або під час академічної мобільності зараховуються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Університеті та Положення про академічну мобільність.

Оцінювання результатів навчання

Метою визначення загальних критеріїв оцінювання є уніфікація підходів до оцінювання досягнень студентів в межах освітньої програми. Для оцінювання окремих видів робіт застосовуються визначені критерії

Оцінювання окремих видів робіт

Усне та письмове опитування	Оцінка
Відповідь повна, змістовна та аргументована	100
Відповідь переважно розкриває зміст питання, достатньо аргументована	80
Відповідь достатньо повна і не містить суттєвих помилок	60
Відповідь неповна, наявні суттєві помилки	40
Відповідь фрагментарна, аргументація відсутня, наявні критичні помилки	20
Відповідь не відповідає запитанню або відсутня	0
Активність під час семінарських занять	Оцінка
Дуже висока активність	100
Висока активність	80

Помірна активність	60
Низька активність	40
Пасивна участь	20
Відсутність або відмова від участі	0
Доповіді, зокрема з презентаціями	
	Оцінка
Доповідь повна, змістовна та аргументована	80
Доповідь достатньо повна і не містить суттєвих помилок	60
Доповідь неповна, наявні суттєві помилки	40
Доповідь фрагментарна, наявні критичні помилки	20
Доповідь або презентація не відповідає завданню, вимогам академічної доброчесності або відсутня	0
<i>Відповідь на додаткові запитання викладача та інших здобувачів</i>	
	Коефіцієнт
Відповідь на всі запитання	1,1
Відповідь на більшість запитань	1
Відповідь на окремі запитання	0,8
Не відповідає на запитання	0,6
<i>Якість доповіді</i>	
Викладення	1,1
Викладення з частковим читанням	1
Читання	0,9
<i>Якість презентації, яка є частиною доповіді</i>	
Презентація відповідає завданню, оптимальна за обсягом, доповнює та розширює зміст доповіді (або презентація не передбачена у завданні)	1,1
Презентація в цілому відповідає доповіді та доповнює її	1
Презентація дублює доповідь, частково відповідає доповіді, недостатня за обсягом	0,8
Презентація відсутня або не відповідає доповіді	0,6
<i>Дотримання регламенту</i>	
Доповідь в межах регламенту	1
Доповідь суттєво перевищує регламент	0,8
Максимальна оцінка (округлюється до цілого)	1
Письмові роботи / есеї / реферати / презентації тощо	
	Оцінка
Завдання виконано в повному обсязі без помилок	100
Завдання виконано в достатньому обсязі і не містить суттєвих помилок	80
Завдання виконано частково або наявні суттєві помилки	60
	40
Виконано окремі складові завдання або наявні критичні помилки	20
Зміст роботи не відповідає завданню, вимогам академічної доброчесності або робота не виконана	0
<i>Оформлення роботи</i>	
	Коефіцієнт
Повністю відповідає вимогам	1
Містить окремі порушення вимог	0,9
Містить суттєві відхилення від вимог	0,7
Не відповідає вимогам	0
<i>Обсяг роботи</i>	
В рекомендованих межах	1
Незначно відхиляється від рекомендацій	0,9
Значно відхиляється від рекомендацій	0,7
<i>Запозичення, джерела та посилання</i>	
В роботі використана достатня кількість авторитетних актуальних джерел на які є посилання	1

В роботі використана недостатня кількість джерел на які є посилання	0,9
Деякі посилання оформленні з помилками, наявні неактуальні/недостовірні джерела	0,8
Унікальність роботи низька, посилання оформлені з помилками	0,5
Посилання на використані джерела відсутні, використовуються неактуальні/недостовірні джерела	0
<i>Унікальність роботи</i>	
Відповідає вимогам	1
Не відповідає вимогам	0,7
Неприпустимо низька	0

Якщо робота передбачає застосування коефіцієнтів то отримана оцінка множиться на всі відповідні коефіцієнти. Для завдань у формі тестів оцінка дорівнює сумі балів за правильні відповіді за результатами проходження тестування, нормовані до 100. Для розрахункових завдань, або комплексних завдань що складаються з декількох складових, які можуть оцінюватися незалежно загальна оцінка визначається як середньозважена з урахуванням ваги окремих частин комплексного завдання.

Для інших видів робіт, а також якщо характер і зміст роботи не дозволяє застосувати загальні критерії, критерії оцінювання обов'язково наводяться у завданні до виконання даної роботи.

Отриманий результат множиться на максимальну кількість балів за дану роботу та ділиться на 100.

Приклади застосування критеріїв оцінювання та граничних оцінок:

1. Під час семінарського заняття здобувач проявив помірну активність (ставив окремі питання, приймав участь в обговоренні). Згідно критеріїв отримана оцінка-60. Згідно розподілу балів ця робота оцінюється у 2 бали. Результат становить $2 * 60 / 100 = 2$ бали.

2. Письмове опитування містило 2 питання, вага кожного 50% (0,5). На перше запитання відповідь достатньо аргументована-80, на друге містить суттєві помилки-40. Згідно розподілу письмове опитування оцінюється у 3 бали. Результат становить: $3 * (0,5*80/100) + (0,5*40/100) = 1,8 = 2$ бали.

3. Здобувач виступив з достатньо повною доповіддю – 60, відповів на більшість запитань $k_1=1$, вільно викладав зміст доповіді $k_2=1,1$. Згідно розподілу доповідь оцінюється в 6 балів. Результат становить: $6 * (60*1*1,1)/100 = 3,96 = 4$ бали.

4. Здобувач виконав тест, який містив 20 запитань однакового рівня складності і набрав 16 балів з 20 можливих. Тест оцінюється у 5 балів. Результат становить: $5*16/20 = 4$ бали.

Підсумкова оцінка розраховується як сума оцінок за всі виконані роботи по всіх видах. Загальна оцінка визначається за 100-бальною шкалою. Отримана оцінка за 100-бальною шкалою трансформується у 4-рівневу національну шкалу та шкалу ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
			Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	зараховано	A	відмінний рівень знань та умінь
80-89	добре		B	високий рівень знань та умінь
75-79			C	добрий рівень знань та умінь
66-74			D	посередній рівень знань та умінь
60-65	задовільно		E	мінімально достатній рівень знань та умінь
30-59	незадовільно	не зараховано	FX	недостатній рівень, необхідне перескладання
0-29			F	недостатній рівень, необхідне повторне вивчення курсу

Розподіл балів по темам та видам робіт

Тема	Семінарські заняття	Самостійна робота	Тестовий контроль
Тема 1	5	5	
Тема 2	5	5	
Тема 3	5	5	
Тема 4	5	5	10
Тема 5	5	5	
Тема 6	5	5	
Тема 7	5	5	
Тема 8	5	5	10
Всього	40	40	20

Основна література

1. Закон України «Про корінні народи України», Відомості Верховної Ради (ВВР), 2021, № 38, ст.319., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1616-20#Text>
2. Абдулаєва Гульнара. Історія Криму. Коротка оповідь великого шляху / Гульнара Абдулаєва. — К. : Віхола, 2024. — 224 с. — (Серія «Наукпоп»).
3. Історія Криму в запитаннях і відповідях. Колектив авторів. Київ, Наукова думка, 2015. <https://nsku.org.ua/wp-content/uploads/2016/03/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%83-%D0%B2-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%D1%85-%D1%82%D0%B0->

%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%8F%D1%85.pdf

4. Боголюбов В.М. та ін. Стратегія сталого розвитку: Підручник. - К.: ВЦ НУБІПУ, 2018. – 446 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_finan/Bogolubov_Strategij-stalogo-rozvutku.pdf

5. Історія Криму та кримськотатарського народу. Навчальний посібник. / Бекірова Г., Іванець А., Тищенко Ю., Громенко С., Аблаєв Б. – К.: «Кримська родина»; «Майстер Книг», 2020. – 200 с.

Додаткова література та джерела

1. Указ Президента України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року". <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
2. Постанова КМУ Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>
3. Кримський Дім [Електроний ресурс] URL: <https://web.archive.org/web/20210118042208/http://www.crimeanhouse.org/galereja/video>
4. Добірка книг про історію Криму, <https://ppu.gov.ua/press-center/dobirka-knyh-pro-istoriiu-krymu/>